UNHCR
United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

ต้นฉบับ: UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Guidelines on International Protection No. 2: "Membership of a Particular Social Group" Within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees, 7 May 2002, HCR/GIP/02/02
หากมีข้อกังขาเรื่องคำศัพท์หรือคำแปล ให้อิงตามความในต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นหลัก In case of dispute over translation, original English text shall prevail.

แนวทางการให้ความคุ้มครองระหว่างประเทศ ฉบับที่ 2

"สมาชิกภาพของกลุ่มทางสังคม" ภายใต้บริบทของมาตรา 1A(2) ของอนุสัญญาฉบับปี 1951 และ/หรือ พิธีสารปี 1967 ที่เกี่ยวกับสถานภาพผู้ของลี้ภัย

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้ออกแนวทางเหล่านี้ ตามอาณัติ (mandates) ของตน ดังปรากฏใน *ตราสารจัดตั้งสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (Statute of the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees)* ตลอดจน มาตรา 35 แห่ง *อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1951 และมาตรา II แห่งพิธีสาร ค.ศ. 1967 (Statute of the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees)* แนวทางเหล่านี้สอดคล้องกับ *คู่มือของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสถานภาพผู้ลี้ภัยภายใต้อนุสัญญา ค.ศ. 1951 และ พิธีสาร ค.ศ. 1967 ว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย (UNHCR Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*) (1979, ฉบับแก้ไข เจนีวา มกราคม ค.ศ. 1992) ซึ่งได้แทนที่เอกสาร IOM/132/1989 – FOM/110/1989 สมาชิกภาพของกลุ่มทางสังคม (UNHCR, เจนีวา, 12 ธันวาคม ค.ศ. 1989) และผลจากการประชุม Second Track of the Global Consultations on International Protection ซึ่งได้พิจารณาประเด็นนี้ในที่ประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญ ณ ซาน เรโม (San Remo) ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. 2001

คู่มือฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการตีความทางกฎหมายให้กับรัฐบาล ผู้ทำงานด้านกฎหมาย ผู้มีอำนาจตัดสินใจ และ ฝ่ายตุลาการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติที่มีหน้าที่พิจารณาสถานภาพของผู้ลี้ภัยในภาคสนาม

บทที่หนึ่ง – บทนำ

1. "สมาชิกภาพของกลุ่มทางสังคม" (membership of a particular social group) เป็นหนึ่งในมูลเหตุห้าประการดังที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 1A(2) แห่ง *อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1951* ("อนุสัญญา 1951") โดยเป็นเหตุที่มีความชัดเจนน้อยที่สุด ทั้งยังไม่ได้มีการจำกัดความไว้ในอนุสัญญา 1951 อย่างไรก็ตาม สมาชิกภาพของกลุ่มทางสังคมเป็นเหตุที่ถูกนำมาปรับใช้ในการพิจารณาสถานภาพผู้ลี้ภัยเพิ่มมากขึ้น รัฐต่างๆมีการยอมรับว่าการเป็นผู้หญิง ครอบครัว เผ่าพันธุ์ กลุ่มอาชีพ หรือ บุคคลรักร่วมเพศ ถือเป็นกลุ่มสังคมตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา 1951 เพิ่มมากขึ้น วิวัฒนาการของมูลเหตุประการนี้ทำให้ความเข้าใจในเรื่องคำจำกัดความของคำว่า ผู้ลี้ภัย มีความก้าวหน้ากว่าเดิม แนวทางฉบับนี้จึงเสนอคำแนะนำในการตีความทางกฎหมายเพื่อประเมินคำร้องที่อ้างว่ามีความกลัวอันมีมูลจะกล่าวอ้างได้ว่าจะถูกประหัตประหารเนื่องจากสมาชิกภาพของกลุ่มทางสังคม
2. แม้ว่าจะมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดขอบเขตของมูลเหตุประการนี้ กล่าวคือมูลเหตุนี้ไม่สามารถตีความในทางที่กว้างเกินไปจนทำให้มูลเหตุอีกสี่ประการหมดความสำคัญลงไปได้ การตีความยังคงต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา[1] เพื่อให้สอดคล้องกับความในอนุสัญญานั้น ผู้พิจารณาไม่อาจจะตีความไปในทางที่จะทำให้มูลเหตุนี้ "ครอบคลุมทั้งหมด" ถึงบุคคลใดก็ตามที่หวาดกลัวต่อการประหัตประหารได้ ดังนั้น เพื่อรักษาไว้ซึ่งโครงสร้างและศักดิ์ศรีของนิยามคำว่าผู้ลี้ภัย ผู้พิจารณาไม่อาจจะตีความคำร้องให้อยู่ในมูลเหตุของ กลุ่มสังคม *เพียงเพราะว่า* มีข้อเท็จจริงปรากฏว่ากลุ่มนั้นตกเป็นเป้าหมายของการประหัตประหาร (แม้ว่าการประหัตประหารจะเป็นการองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้กลุ่มสังคมนั้นเป็นที่เห็นในสังคมก็ตาม ดังจะได้กล่าวต่อไปด้านล่าง)
3. ตามบริบทของมาตรา 1A(2) ของอนุสัญญานั้น ไม่มี "รายชื่อปลายปิด" (closed list) ว่ากลุ่มใดบ้างเข้าลักษณะเป็น "กลุ่มสังคม" อนุสัญญาไม่ได้กำหนดรายชื่อของกลุ่มสังคมอย่างเฉพาะเจาะจง และประวัติการให้สัตยาบันก็ไม่ได้ปรากฏว่ามีการกำหนดโดยเฉพาะว่ากลุ่มสังคมใดบ้างที่อาจนำมูลเหตุนี้ไปปรับใช้ได้ ในทางกลับกัน สมาชิกภาพของกลุ่มสังคม ควรได้รับการตีความอย่างก้าวหน้าตามวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ โดยคำนึงถึงความหลากหลายและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มในหลายๆ สังคม ตลอดจนพัฒนาการของบรรทัดฐานเรื่องสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
4. มูลเหตุต่างๆ ในอนุสัญญานั้นไม่ได้ถูกจำกัดไว้ว่าจะต้องเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น (not mutually exclusive) ผู้ร้องอาจเข้าลักษณะเป็นผู้ลี้ภัยได้ด้วยเหตุหลายประการดังที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 1A(2)[2] ตัวอย่างเช่น ผู้ร้องอาจอ้างว่าตนอยู่ในภยันตรายจากการประหัตประหาร เนื่องจากตนปฏิเสธที่จะแต่งกายตามประเพณีนิยม เช่นนี้ ผู้ร้องอาจมีเหตุจากพื้นฐานของความเห็นทางการเมือง (หากรัฐเห็นว่าการกระทำของผู้ร้องเป็นการแสดงจุดยืนทางการเมืองที่รัฐต้องการปราบปราม) หรือ ศาสนา (หากการ

[1] โปรดดู Summary Conclusion, – Membership of a Particular Social Group, Global Consultations on International Protection, San Remo Expert Roundtable, 6-8 September 2001, no. 2 ("Summary Conclusions – Membership of a Particular Social Group").

[2] โปรดดู UNHCR, *คู่มือเกี่ยวกับกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสถานภาพผู้ลี้ภัย*, วรรค 66-67, 77; และ Summary Conclusions – Membership of a Particular Social Group, no. 3.

กระทำของผู้ร้องเป็นไปตามความเชื่อทางศาสนาที่รัฐต่อต้าน) หรือ สมาชิกภาพของกลุ่มทางสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะของสังคมนั้นๆ

บทที่สอง – การวิเคราะห์เชิงสารบัญญัติ

ก. บทสรุปแนวทางปฏิบัติของรัฐ

5. คำตัดสินของศาล ระเบียบ นโยบาย และ แนวทางปฏิบัติของรัฐต่างๆ ได้ใช้การตีความหลากหลายในการพิจารณาลักษณะของ กลุ่มสังคม ตามความหมายของอนุสัญญา 1951 ทั้งนี้ มีแนวทางสองวิธีที่ได้ถูกใช้อย่างแพร่หลายในเขตอำนาจศาลจารีตประเพณี (common law jurisdictions)
6. แนวทางแรก คือ การพิจารณา “คุณลักษณะที่ได้รับความคุ้มครอง” (protected characteristics) หรือบางครั้งได้ถูกเรียกว่า “คุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้” (immutability) ซึ่งจะดูว่ากลุ่มนั้นรวมตัวกันด้วยคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ หรือด้วยลักษณะที่เป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งไม่ควรจะต้องถูกบังคับให้เปลี่ยนแปลง โดยคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้นี้อาจได้รับมาโดยกำเนิด (innate) (เช่น เพศ หรือ ชาติพันธุ์) หรือ เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้โดยเหตุผลอื่น (เช่น ข้อเท็จจริงทางประวัติในอดีตของการคบค้าสมาคม อาชีพ หรือ สถานภาพ) บรรทัดฐานสิทธิมนุษยชนอาจช่วยระบุได้ว่าคุณลักษณะแบบใดที่เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งบุคคลไม่ควรจะต้องถูกบังคับให้สูญเสียไป ในการพิจารณาแนวทางนี้ ผู้พิจารณาจะต้องวิเคราะห์ว่ากลุ่มสังคมดังกล่าวมีลักษณะต่อไปนี้หรือไม่ (1) เป็นสิ่งที่ได้มาโดยกำเนิดและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (2) เป็นสิ่งที่เป็นสภาพโดยชั่วคราวหรือโดยสมัครใจในอดีต แต่เปลี่ยนแปลงไม่ได้เนื่องจากความถาวรทางประวัติศาสตร์ หรือ (3) เป็นสิ่งที่เป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยลักษณะหรือความสัมพันธ์ที่สมาชิกของกลุ่มไม่ควรจะต้องถูกบังคับให้สูญเสียไป ฉะนั้น เมื่อใช้แนวทางนี้ ศาลและหน่วยงานฝ่ายบริหารในหลายเขตอำนาจจึงได้สรุปว่า กลุ่ม เช่น ผู้หญิง บุคคลรักร่วมเพศ หรือ ครอบครัว อาจเข้าลักษณะเป็นกลุ่มสังคมได้ภายใต้บริบทของมาตรา 1A(2)
7. แนวทางที่สอง คือ การพิจารณาว่ากลุ่มนั้นมีคุณลักษณะร่วม (a common characteristic) ที่ทำให้กลุ่มเป็นที่รู้จักหรือแตกต่างจากสังคมภาพรวมหรือไม่ บางครั้งแนวทางนี้ได้ถูกเรียกว่าการพิจารณา “ความเห็นทางสังคม” (social perception) ซึ่ง ผู้หญิง ครอบครัว และ บุคคลรักร่วมเพศก็ยังคงได้รับการยอมรับภายใต้การวิเคราะห์โดยใช้แนวทางนี้อีกเช่นกันว่าเข้าลักษณะเป็นกลุ่มสังคมเฉพาะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในสังคมของกลุ่มดังกล่าวด้วย
8. ในเขตอำนาจศาลที่ใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษร (civil law jurisdictions) แนวคิดเรื่องการตีความมูลเหตุที่เกี่ยวกับกลุ่มสังคมจะมีพัฒนาการน้อยกว่า ผู้ที่พิจารณาคำร้องในเขตอำนาจนี้มักจะเน้นไปที่ประเด็นว่ามีความเสี่ยงต่อการประหัตประหารหรือไม่ มากกว่าการหาบรรทัดฐานเพื่อนิยามว่า กลุ่มสังคม มีความหมายอย่างไร ทั้งนี้ แนวทางทั้งสองวิธี กล่าวคือ คุณลักษณะที่ได้รับการคุ้มครอง และความเห็นทางสังคม ยังคงได้รับการพิจารณาภายในเขตอำนาจนี้
9. การวิเคราะห์ตามแนวทางทั้งสองประการบ่อยครั้งจะมาบรรจบกัน เนื่องจากกลุ่มต่างๆที่สมาชิกตกเป็นเป้าหมายเนื่องจากคุณลักษณะร่วมที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้หรือเป็นคุณลักษณะพื้นฐาน บ่อยครั้งก็ถูก

มองว่าเป็นกลุ่มสังคมในสังคมของตนเช่นกัน แต่ในบางครั้ง การใช้แนวทางทั้งสองกลับนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น มาตรฐานความเห็นทางสังคมอาจเห็นว่าเป็นกลุ่มสังคมได้ แม้จะไม่ได้มีคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้หรือไม่ใช่พื้นฐานแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่น อาชีพ หรือ วรรณะทางสังคม

ข. นิยามของ UNHCR

10. เนื่องจากแนวทางทั้งสองมีความแตกต่างและส่งผลให้เกิดช่องว่างในการให้ความคุ้มครอง UNHCR จึงเห็นสำคัญให้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางทั้งสองให้เข้ากัน
11. แนวทางการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ได้รับความคุ้มครอง อาจถูกนำมาใช้ระบุกลุ่มที่ถือเป็นหลัก (core) ของแนวทางการวิเคราะห์ความเห็นทางสังคม ดังนั้น จึงเป็นการเหมาะสมที่จะนำมาตรฐานเพียงอย่างเดียวมาใช้เป็นแนวทางหลักในการพิจารณา ดังต่อไปนี้
กลุ่มสังคม เป็นกลุ่มของบุคคลที่มีคุณลักษณะร่วมกัน มากกว่าการเป็นกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงจะถูกประหัตประหารร่วมกัน หรือ เป็นกลุ่มบุคคลที่สังคมมองว่าเป็นกลุ่มเดียวกัน คุณลักษณะเหล่านี้มักจะเป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่กำเนิด ที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ หรือ ที่เป็นพื้นฐานแห่งอัตลักษณ์ จิตใต้สำนึก หรือ การใช้สิทธิมนุษยชนของบุคคล
12. คำจำกัดความนี้ได้หมายรวมถึงคุณลักษณะที่เป็นประวัติศาสตร์อันไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และรวมถึงคุณลักษณะที่แม้จะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ก็ไม่ควรถูกกำหนดให้ต้องเปลี่ยน เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับอัตลักษณ์ของบุคคลหรือเป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ เพศยังอาจถือได้ว่าเป็นประเภทหนึ่งของกลุ่มสังคม โดย ผู้หญิง เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงกลุ่มย่อยทางสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ได้มาโดยกำเนิดและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และ บ่อยครั้งที่ได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างจากผู้ชาย[3]
13. หากผู้ร้องอ้างว่ากลุ่มสังคมมีคุณลักษณะที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือคุณลักษณะที่ไม่ได้เป็นพื้นฐานผู้พิจารณาควรวิเคราะห์เพิ่มเติมว่ากลุ่มนั้นเป็นที่รู้จักในสังคมหรือไม่ กรณีเช่น การเป็นเจ้าของร้านค้าหรือทำอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งในสังคม ถือเป็นอัตลักษณ์ของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงได้และไม่ได้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดังนั้น เจ้าของร้านหรือผู้ประกอบอาชีพนั้นจะสามารถกล่าวอ้างว่าตนเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มนั้นๆ เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นและถูกถือว่าเป็นกลุ่มที่แตกต่างจากลุ่มอื่นเท่านั้น

บทบาทของการประหัตประหาร (Role of persecution)

[3] สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับคำร้องที่เกี่ยวข้องกับเพศสภาพ โปรดดู UNHCR's Guidelines on International Protection: Gender-Related Persecution within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees (HCR/GIP/02/01, 10 May 2002) และ Summary Conclusions of the Expert Roundtable on Gender-Related Persecution, San Remo, 6-8 September 2001, no. 5.

14. ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การพิจารณาว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มสังคมหรือไม่นั้น ไม่อาจจำกัดเพียงเพราะสมาชิกของกลุ่มได้ถูกประหัตประหารหรือมีความหวาดกลัวต่อการประหัตประหาร อย่างไรก็ดี การประหัตประหารที่กระทำต่อกลุ่มดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยชี้วัดความเป็นที่รู้จักในสังคมของกลุ่มนั้น (visibility)[4] ตัวอย่างเช่นคำตัดสินคำร้องดังต่อไปนี้ที่ได้รับการอ้างถึงอย่างกว้างขวาง "แม้ว่าการประหัตประหารจะไม่สามารถใช้เป็นนิยามได้ว่าเป็นกลุ่มสังคมหรือไม่ การกระทำของผู้ประหัตประหารอาจบ่งบอกหรือแม้กระทั่งก่อให้เกิดกลุ่มสังคมขึ้นมาได้ กลุ่มคนถนัดมือซ้ายอาจจะไม่ได้ถือเป็นกลุ่มสังคม แต่หากว่าคนกลุ่มนี้ได้ถูกประหัตประหารเพราะว่าถนัดมือซ้าย ย่อมกล่าวได้ว่าทันทีว่าสังคมรู้จักคนกลุ่มนี้ในฐานะกลุ่มสังคม การประหัตประหารคนเหล่านี้เพราะพวกเขาเป็นคนถนัดมือซ้ายย่อมก่อให้เกิดการยอมรับในสังคมว่า คนเหล่านี้เป็นกลุ่มสังคม ทั้งนี้ สิ่งที่ทำให้พวกเขาเป็นกลุ่มสังคมเกิดจากคุณลักษณะที่พวกเขาถนัดมือซ้าย ไม่ใช่เพราะว่ามีการประหัตประหารเกิดขึ้นแต่อย่างใด"[5]

ไม่มีข้อกำหนดเรื่องความเชื่อมโยง (No requirement for cohesiveness)

15. เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในแนวปฏิบัติของรัฐว่า ผู้ยื่นคำร้องไม่จำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าสมาชิกในกลุ่มรู้จักกันหรือเกี่ยวข้องกันในฐานะกลุ่มสังคม กล่าวคือ ไม่ได้มีข้อกำหนดว่ากลุ่มสังคมต้อง "มีความเชื่อมโยง" กัน[6] คำถามที่เกี่ยวข้องคือ สมาชิกในกลุ่มมีองค์ประกอบร่วมกันหรือไม่ ข้อพิจารณานี้จะมีความคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์เหตุอื่นตามอนุสัญญาซึ่งไม่ได้มีข้อกำหนดว่าสมาชิกของกลุ่มผู้นับถือศาสนาหรือกลุ่มคนที่มีความเห็นทางการเมืองเหมือนกัน จะต้องมีความสัมพันธ์กัน หรือ ต้องเป็นของกลุ่มที่สมาชิกมีความเชื่อมโยงกัน ดังนั้น ผู้หญิงจึงถือเป็นกลุ่มสังคมได้ในบางสถานการณ์ โดยมีฐานมาจากคุณลักษณะร่วมกันทางเพศสภาพ โดยไม่เกี่ยวข้องว่าผู้หญิงเหล่านั้นจะมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่นหรือไม่เพราะคุณลักษณะเรื่องการเป็นผู้หญิงเหมือนกันดังกล่าว
16. นอกจากนั้น โดยปกติ การเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมอย่างเดียวจะไม่เพียงพอที่จะร้องขอสถานภาพผู้ลี้ภัยได้ อย่างไรก็ตาม อาจมีสถานการณ์พิเศษที่เพียงการเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมอาจกลายเป็นมูลเหตุที่มีน้ำหนักพอที่จะกลัวการประหัตประหารได้[7]

สมาชิกทุกคนไม่ได้ต้องมีความเสี่ยงต่อการประหัตประหาร

17. ผู้ยื่นคำร้องไม่จำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าสมาชิกทุกคนของกลุ่มทางสังคมตกอยู่ในความเสี่ยงจากการประหัตประหาร เพื่อแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสังคมหนึ่งมีอยู่จริง[8] เช่นเดียวกับมูลเหตุในประการอื่น ไม่จำเป็นจะต้องมีข้อเท็จจริงว่าทุกคนในพรรคการเมืองหรือในกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ ตกเป็นเหยื่อของการประหัตประหาร สมาชิกบางคนในกลุ่มอาจจะไม่ตกอยู่ในสภาวะเสี่ยง หากได้ซ่อนเร้นคุณลักษณะของ

[4] โปรดดู Summary Conclusions – Membership of a Particular Social Group, no. 6.

[5] McHugh, J., in *Applicant A v. Minister for Immigration and Ethnic Affairs*, (1997) 190 CLR 225, 264, 142 ALR 331.

[6] โปรดดู Summary Conclusions – Membership of a Particular Social Group, no. 4.

[7] โปรดดู UNHCR, *คู่มือ*, วรรค 79.

[8] โปรดดู Summary Conclusions – Membership of a Particular Social Group, no. 7.

ตนเองไว้ หรือ หากผู้ประหัตประหารไม่ทราบถึงคนเหล่านี้ หรือ หากคนเหล่านี้ได้ให้ความร่วมมือกับผู้ประหัตประหาร

ความสำคัญของขนาด (Relevance of size)

18. ขนาดของกลุ่มสังคมไม่ใช่เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดว่ากลุ่มสังคมหนึ่งมีอยู่จริงหรือไม่ตามความหมายในมาตรา 1A(2) ซึ่งข้อพิจารณานี้ใช้กับกรณีอื่นที่มีสาเหตุมาจากมูลฐานอื่นในอนุสัญญาเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น รัฐอาจพยายามปราบปรามอุดมการณ์ทางศาสนาหรือการเมืองที่แพร่หลายเป็นวงกว้างอยู่ในสังคม ซึ่งในบางกรณีอาจเป็นอุดมการณ์ของคนส่วนใหญ่ในสังคมด้วยซ้ำ ดังนั้น การที่คนจำนวนมากมีความเสี่ยงที่จะถูกประหัตประหารไม่ได้สามารถใช้เป็นเหตุผลในการปฏิเสธที่จะให้ความคุ้มครองระหว่างประเทศได้ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร
19. หลายกรณีในเขตอำนาจต่างๆยอมรับว่า "ผู้หญิง" เป็นกลุ่มสังคมหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงทุกคนในสังคมจะเข้าเกณฑ์ของสถานะผู้ลี้ภัยเสมอไป อนึ่ง ผู้ร้องทุกคนจะต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีความหวาดกลัวอันมีมูลว่าจะถูกประหัตประหาร เนื่องจากตนเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคม แต่ต้องไม่เข้าข่ายวรรคคัดออก และต้องเป็นมีคุณสมบัติตามเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ตัวการที่ไม่ใช่รัฐและความเป็นเหตุเป็นผล (**"ด้วยเหตุของ"**) (Non-State actors and the causal link ("for reason of"))

20. กรณีที่มีการร้องขอสถานภาพผู้ลี้ภัยโดยมูลเหตุการเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมนั้น ผู้ร้องมักจะมีความเสี่ยงจากภยันตรายโดยตัวการที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งทำให้จำเป็นจะต้องวิเคราะห์เรื่องความเป็นเหตุเป็นผล ตัวอย่างเช่น บุคคลรักร่วมเพศอาจตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจากกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่รัฐ หรือ ผู้หญิงมีความเสี่ยงถูกทำร้ายโดยสามีหรือคู่รัก ภายใต้อนุสัญญา บุคคลต้องมีความกลัวอันมีมูลจะกล่าวอ้างได้ว่าจะถูกประหัตประหารและ ความกลัวที่จะถูกประหัตประหารดังกล่าวต้องมีเหตุมาจากมูลเหตุหนึ่ง(หรือมากกว่า)ตามอนุสัญญา ทั้งนี้ อนุสัญญาไม่ได้ระบุว่ารัฐเท่านั้นจึงจะเป็นผู้ประหัตประหารได้ กรณีที่คนในท้องถิ่นได้เลือกประติบัติอย่างรุนแรง หรือ กระทำการโจมตีในลักษณะอื่น อาจถือได้ว่าเป็นการประหัตประหารหากรัฐทราบถึงการกระทำเหล่านี้ แต่ยังคงยอมให้มีอยู่ต่อไป หรือ ปฏิเสธหรือไม่สามารถ ที่จะให้ความคุ้มครองที่มีประสิทธิผล (effective protection) ได้[9]
21. โดยปกติแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมักอ้างว่าบุคคลที่ทำอันตรายแก่ตนหรือข่มขู่ว่าจะทำอันตรายแก่ตน กระทำโดยสาเหตุประการใดประการหนึ่งในอนุสัญญา ดังนั้น หากตัวการที่ไม่ใช่รัฐได้กระทำ หรือ ขู่ว่าจะประหัตประหารบนพื้นฐานของมูลเหตุในอนุสัญญา และ รัฐไม่เต็มใจหรือไม่สามารถที่จะคุ้มครองผู้ร้องย่อมถือได้ว่ามีความเป็นเหตุผลเป็นผลแล้ว กล่าวคือ เหยื่อได้รับอันตรายเนื่องจากมูลเหตุในอนุสัญญา
22. อาจมีบางสถานการณ์ที่ผู้ร้องไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าภยันตรายที่กระทำโดยหรือขู่ว่าจะกระทำโดยตัวการที่ไม่ใช่รัฐนั้นมีความเป็นสัมพันธ์กับมูลเหตุประการใดประการหนึ่งในห้าประการของอนุสัญญาอย่างไร ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เป็นการทำร้ายในครอบครัว (domestic abuse) ภรรยาอาจ

[9] โปรดดู UNHCR, *Handbook*, วรรค 65.

ไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าสามีกระทำละเมิดต่อตน เนื่องจากตนเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคม มีความเห็นทางการเมือง หรือ มูลเหตุอื่นๆ ตามอนุสัญญา ถึงกระนั้น หากรัฐไม่ประสงค์จะให้การคุ้มครองบนพื้นฐานของมูลเหตุประการหนึ่งประการใดในห้าประการ ผู้หญิงคนนี้อาจมีเหตุที่มีมูล ในการร้องขอสถานภาพผู้ลี้ภัย เพราะภัยที่สามีกระทำต่อเธอเกิดจากการที่รัฐไม่ประสงค์จะปกป้องเธอตามมูลเหตุในอนุสัญญา

23. จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า ความเป็นเหตุเป็นผลเกิดขึ้น เมื่อ (1) มีความเสี่ยงอย่างแท้จริงว่าบุคคลจะถูกกดขี่โดยผู้ที่ไม่ใช่รัฐด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุประการใดประการหนึ่งตามอนุสัญญา ไม่ว่าการที่รัฐไม่สามารถคุ้มครองผู้ร้องได้จะเกี่ยวกับอนุสัญญาหรือไม่ก็ตาม หรือ (2) เมื่อความเสี่ยงจากการถูกประหัตประหารโดยตัวการที่ไม่ใช่รัฐไม่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญา แต่การที่รัฐไม่สามารถหรือไม่ประสงค์ให้การคุ้มครองเป็นเหตุตามอนุสัญญา